

Gøremaal. Jeg ved ikke, om den højtærede Justitsminister vil finde, at det er en særlig paradisisk Tilværelse at blive berøvet sin Frihed og komme over i en saadan Forbryderkoloni og der arbejde 9—10 Timer strengt hver Dag. Det tror jeg dog ikke, han vilde. Men saa vidt jeg ved, have de Tugthusfanger, der om Sommeren i større og større Antal føres ud til Opdyrkning af Heden, ikke været hindrede i at nyde en saa forædlende Glæde, som Sangen er. Jeg husker at have læst Sange, der ere skrevne ved den Lejlighed. Jeg tror ogsaa at have læst en Sang, som en Tugthusfange havde skrevet, og som blev sunget, da de drog bort fra Heden. Det viser, at et saadant nyttigt og produktivt Arbejde kan virke forædlende og forbedrende selv paa Tugthusfanger. Jeg ved intet mere forædlende end Musikken, det er muligt, at Forbrydernes Natur ikke mærker det i saa høj Grad, men jeg skulde tage meget fejl, om ikke selv en almindelig Lirekassemelodi i visse Øjeblikke af Livet kan virke mere forebyggende, mere forædlende, paa et Menneske, der staar i Færd med at begaa en Forbrydelse, end en Dragt Prygl. Jeg husker i den Henseende en lille Fortælling af Goldschmidt, men den skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Det, jeg har taget Ordet for, er, at vi i alle vore Medmennesker, selv de dømte, skulle se Mennesker, og at alle vore Bestræbelser over for de dømte skulde gaa ud paa at forbedre og opdrage, og i saa Tilfælde er Arbejdet det bedste. Men hele vort Fængselsvæsen og Tvangsarbejde er i mange Maader forfejlet, thi det er et pinagtigt og plagende og til en vis Grad unyttigt og uproduktivt Arbejde, der fordrer. Det, Fangerne skulde lære, var nyttigt og produktivt Arbejde, saa at de føle Glæde ved Arbejdet, faa Respekt for det og Kærlighed til det og Udbytte deraf. Det, der volder Menneskene Glæde ved Arbejdet, er, at de se, hvordan man fuldender og skaber noget. Man dyrker Heden, man saar, man ser Sæden vokse op, man ser Kornet blive til, man laver en Bog, man laver et Stykke Smedearbejde, et Snedkerarbejde, og det er dette at lave noget færdigt, at se det vokse mellem sine Hænder, at føle sig som lidt af en Skaber, der giver Glæde ved Arbejdet og Respekt derfor. Det er den Følelse, vi skulde have ind i vore Medborgere, og det er Manglen af denne Følelse, der gør Folk til uduelige Personer, fører dem ind paa Forbryderbanen. Det var den Følelse, vi skulde se at faa pustet op, hvor der blot

er den mindste svage Gnist tilbage af den hos Forbryderne. Men om Vinteren kan der ikke foretages saadanne Arbejder, sagde den højtærede Minister. Jeg siger, at en saadan Hedekoloni burde utvivlsomt være udstyret med forskellige Værksteder til Snedkeri, Tømmerarbejde, Smedehaandværk og lignende, hvor Fangerne kunde beskæftiges om Vinteren. For øvrigt kunde de i en hel Række Efteraars- og Foraarsmaaneder, selv i den barske Tid, beskæftiges med at bryde Al eller grave Huller i Heden, som kunde bruges til Forsommeren, naar Granerne skulle plantes. Jeg tror, at et saadant Opdragelsesarbejde kunde for manges Vedkommende medføre, at de kunde vende tilbage til Samfundet. Men saa skulde det ogsaa være saadan, at de kunne føle Arbejdet paa den Maade, at de fik noget Udbytte af det. De skulde have en anstændig Betaling, thi de lurvede 14—15 Ø., man nu giver Tvangsarbejderne, bevirker ikke dette. Det skulde være en saadan, at de følte, at Arbejdet kom dem selv til gode, men jeg siger paa Forhaand, at de selvfølgelig skulde være med til at betale Omkostningerne ved deres Ophold, og de skulde af de Penge, der tjentes af dem, betale Erstatning til de Mennesker, som de mulig havde tilføjet Skade. Dermed skulde de forbedres, saa at deres Menneskeværdighed igen vaktet tillive. Den højtærede Minister sagde, at man kunde slet ikke tale om Menneskeværdighed med Hensyn til disse Folk. Jeg siger, at hvis der ikke kan være Tale om Menneskeværdighed, ere de uhelebredelige. Det er overhovedet det eneste vi kunne bygge paa, hvis vi ville forbedre Forbrydere, at der er en Rest tilbage af menneskelig Følelse og Menneskeværdighed, men denne sidste Rest nedbryder man ved Anvendelsen af korporlig Straf.

Jeg har nu ikke meget tilbage. Jeg vil kun gøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Vejle (Nielsen-Kirkelund), der i Begyndelsen af sit Foredrag kom med Udtalelser, som jeg blev helt glad ved, fordi jeg syntes, at han sluttede sig til mig, men som i Slutningen alligevel havnede ved den højtærede Justitsminister, og det var mig en stor Sorg. Han sagde, at jeg maatte jo huske paa, at Arbejdernes Døtre vare særlig udsatte for disse Forbrydelser, og at det var mærkeligt, at vi som Arbejderrepræsentanter ikke vare glade ved dette Forslag. Jeg vil sige, at det er muligt, at Arbejdernes Døtre under visse Forhold i særlig Grad ere udsatte